

ωρισμένου ίσως είς συγγραφήν μόνον διατριβών ἐπὶ μηγεσίᾳ, ή ὅτι ἐν μὲν τῷ ἀμμέτρῳ λόγῳ εἶναι ἀδύνατος, ἐν δὲ τῷ πεζῷ δυνατός ὁ συμβιβασμὸς τοῦ αἰσθήματος καὶ τοῦ πάθους μετὰ τῆς χρήσεως τῶν μέσων ἀστικῶν καὶ τῶν ἀλλων κοντείων ἕνποτε. Ἀνταξία τῆς ἀνωτέρω κατὰ τὴν ἀστειότητα εἶναι καὶ η ἀπόφανσις: „ὅτι οὐδεμία φιλολογία μαρτυρεῖ την κοινὴν χρῆσιν τῆς δημοτικῆς ἡμῶν γλώσσης, διὰ τον λόγον ὅτι: τὰ ἔργα τῶν Κόρητῶν καὶ τὰ δημοτικὰ ἔσματα περιέχουσι μόνον μέρη τινὰ αὐτῆς“. Πρέπει ἂρα ἐκ τούτου νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι, ὅπως θεωρηθῶσι τὰ ἄσματα ταῦτα μαρτυροῦντα τὴν κοινὴν χρῆσιν τῆς δημοτικῆς ἔπρεπε νὰ περιέχωσιν ἀνελλιπῶς πάσας τὰς ἐν χρησει παρα τῷ λαῷ λέξεις; Ἀλλα τότε οὐδὲ τοῦ Ὁμήρου τα ἔπη δύναται τις νὰ θεωρήσῃ ὡς

μαρτυροῦντα
τὴν χρῆσιν τῆς
ἀρχαίας κοινῆς
γλώσσης τῶν
Ἐλλήνων, ἀφοῦ
καὶ ἀπὸ τούτων
ἐλλέπει πλη-
θὺς λέξεών
παγκοίνων βέ-
βαιῶς παρὰ τοῖς
συγχρόνοις, ἐκ-
τὸς μόνον ἀν
ὑποθέσωμεν
ὅτι οὗτε ἀλε-
κτορίδας η ὡς
εἶχον, οὔτε
ἐσπόργυιζον με-
τα πό νίψιμόν
τὰς χειρας, οὔτε
ἀπώνυχίζοντο
οὔτε ἐκτενίζον-
το οὔτε τοῦτο
μὴ πράττοντες
ἔφθειρίων οἱ
σύγχρονοι τοῦ
Ὀμήρου, τοῦ
οὐδὲν λέγοντος
περὶ μαχαιρῶν

ΑΙ ΚΕΔΡΟΙ ΤΟΥ ΔΙΒΑΝΟΥ.

δίων, φαλίδων, μάκτρων, κτενίων η ὀχληρῶν ἐντόμων. Ἄν δέ τις ἀναλογισθῇ ὅτι η δημώδης ἡμῶν ποίησις οὔτε ἐπική εἶναι οὔτε διδακτική, ἀλλὰ λυρική, η ἔνστασις ὅτι πέρισσει „μόνον μέρη τῆς δημοτικῆς γλώσσης“ καταντᾶ ἔτι μᾶλλον ἀστεία. Ἐκ τούτων βλέπετε, ὅτι ἀν καθαρεύη η πραγματεία τοῦ κ. μηγηγητοῦ ἀπὸ πάσης „έζητημένης εὐφυολογίας“, ἀφθονεῖ ἀφ' ἑτέρου ἐν αὐτῇ η ἀζήτησος ἀστειότης· ἀν δὲ παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην του, καθ' οἵνα ἀκατάλληλοι νὰ συζητῶσι σπουδαίως οἱ „ἐκ προθέσεως εὐφυολογοί“, πρέπει τότε νὰ ὑποθέσωμεν καταλλήλους πρὸς τοῦτο μόνους τοὺς ἀκούσιους γελωτοποιούς. Τὸ τοιοῦτο ἀκούσιον καμικὸν ἀλατεῖ τοῦ κ. ἐπικριτού διαπρέπει πρὸ πάντων ἐν τῷ ἐπιλόγῳ τῆς διατριβῆς αὐτοῦ, ὅπου, στηρίζομενος ἐπὶ τῇ παρ' ἡμῖν συγχύσει ὑπὸ τὸ δόνομα φιλολογίας δύο ὅλως διαφόρων πραγμάτων, τῆς philologie καὶ τῆς litterature, ισχυρίζεται ὅτι μόνοι ἀρμόδιοι ν ἀποφαίνωνται περὶ γλώσσης ζωγράφων εἶναι οἱ philologues, ητοι οἱ ἔργον ἔχοντες ν ἀνατέμνωσι τὰς νεκράς. Εἰς τούτους θεωρεῖ ἀνηκούσας δικαιω-

ματικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς πάσας τῆς μελλούσης Ἑλλην. Ἀκαδημίας τὰς ἔδρας, ληγμονῶν ὅτι οὐδὲ εἰς ὑπάρχει φιλόλογος ἐν τῇ γαλλικῇ, ἀλλὰ μόνον συγγραφεῖς, ποιηταί, ρήτορες, μυθιστοριογράφοι, δημοσιογράφοι, ιεροκήρυκες, δραματοποιοί καὶ πάντες οἱ διαπρέποντες ἐν τῇ χρήσει τοῦ λόγου ὡς ὅργανου παραστάσεως αἰσθημάτων καὶ ἰδεών. Οὐδόλως ληγμονοῦμεν τὰς ἴδιαιτέρας τῆς γλώσσης ἡμῶν περιστάσεις καὶ τας καταναγκαστικὰς αὐτῆς σχέσεις πρὸς τὸ πτῶμα τῆς μητρός της, ἐξ ὧν καθίσταται παρ' ἡμῖν χρήσιμος καὶ η σύμπραξις τῶν νεκροσκόπων. Τούτων, περιοριζομένων ἐν ἀλλῃ τινὶ ταπεινοτέρᾳ συναγωγῇ, οἷα παρὰ τοῖς Γάλλοις η Ἀκαδημία τῶν Ἐπιγράφων, δύναται ἐν ἀνάγκῃ να ζητῆται η γνώμη παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας, ὡς καταφεύγει πολλάκις ὁ προϊστάμενος εἰς τας εἰδικὰς γνώσεις τῶν ὑποτακτικῶν αὐτοῦ. Τὸ δικαίωμα ὅμως τῆς ἀνεκκλήσιος ἀποφάσεως ἀνήκει εἰς μόνον τους ἔργον ἔχοντας νὰ ἐκφράσωσιν δέκας, διότι μόνον οὗτοι δύνανται ἔκαστην προσθήσεως τοῦ καθ' ἑκάστην προς τοῦτο ἀγώνος νὰ διδαχθῶσι τίνες εἶναι αἱ ἐκφραστικαὶ τῆς γλώσσης ἀνάγκαι καὶ τας τίνας ἔχουσιν ἀξίαν τὰ πρὸς θεραπείαν αὐτῶν προτεινόμενα μέσα. Ἀν η

Ἑλλας δὲν ἔχῃ σύμερον συγγραφεῖς, ἐκ τούτου ἔπειται μόνον ὅτι οὐδὲ Ἀκαδημίαν δύναται νὰ ἔχῃ, οὐχὶ ὅμως καὶ ὅτι δύναται ν ἀντικατασταθῶσιν ἐν αὐτῇ οἱ συγγραφεῖς διὰ γραμματοδιδασκάλων, ὃν η ἔνδεια κρίσεως ἐνδέχεται νὰ προβῇ μέχρις ἀποπειρας νεκραναστάσεως τοῦ μέσου ἀστικοῦ, διὸ τὸν λόγον ὅτι μόνος οὗτος εἶναι „σεμινός“. Ἀλλ' ὅπως τὸ ἐπίθετον „ἀστεῖος“, οὕτω καὶ τὸ „σεμινός“ μεταχειρίζεται ίσως δ κ. Κόντος καθ' οἵνα εἶχε σημασίαν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, οἵτινες ὡνόμαζον „σεμινάς“ τὰς Ἔριννας, ὃν η μόνη θέα ἥρκει ὅπως προκαλέσῃ ἀδρόους τοκετούς.

Οὐδὲν ἀλλο ἔχομεν ἥδη νὰ προσθέσωμεν εἰμὴ συμβουλήν τινα πρὸς τὸν ἀξιότιμον κ. Χατζιδάκην, τῆς ὄποιας δύσκολον φαίνεται ἡμῖν ν ἀμφισβητηθῆν παρ' αὐτοῦ η ἀνάγκη καὶ η χρησιμότης. Εἶναι δὲ αὐτῇ η ἔξης, η νὰ περιορίζεται ἐπικριτῶν εἰς ἀστικούς μόνον μομφάς, η να καταβάλῃ κατά τι περισσοτέραν προσοχὴν ὅταν ιρίην πρέπον νὰ προβῇ εἰς μᾶλλον ὡρισμένας. Οὐτω λ. κ. κατηγορεῖ ἡμᾶς ἐπὶ ἀνεληγνυσμῷ, ὡς γράφοντας τὴν ἀγδεστάτην ἀληθῶς φράσιν